

IZHAJA VSAVI DAN

ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Poznamne številke se prodajajo po 3. n. (6 stotink)
v mnogih točkah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Domžlegu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (širine 73 mm, visoke
24 mm): za trgovinske in obične oglase po 20 stotink;
za oglasne, zabavne, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglas v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
čelna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelček uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNANA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolnjenega računa, se upravnica ne odira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: colodolac K 5-20, pol leta 2-40.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefraukovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Tiskovna tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Aehrenthal in Bülow.

DUNAJ 2. — Minister za unanje stvari
baron Aehrenthal in nemški kancelar knez
Bülow sta si povodom novega leta izmenjala
priskrbenje čestitke, ki odgovarjajo intimnemu
značaju zveze.

Odlikovana ministerska predsednika

DUNAJ 2. Uradna „Wiener Zeitung“
in uradni list ogrske vlade priobčita jutri ce-
sarjevo lastoročno pismo, s katerim cesar
podeljuje ministerskima predsednikoma bar.
Becku in dr. Wekerlu v priznanje njihovih
izrednih zaslug pri sklepanju nagodbe velike
križice Stefanovega reda.

Nizjeavstrijski deželni zbor.

DUNAJ 2. Jutrejšnja „Wiener Zeitung“
objavi cesarski patent, s katerim je nizje-
avstrijski deželni zbor sklican na 8. janu-
varja. Zasedanje bo trajalo le nekoliko dni.

Industrijski svet.

DUNAJ 2. Drugi oddelek industrijskega
sveta bo imel 8. t. m. in naslednjega dne
sejo, z dnevnim redom: Reforma in spopol-
nitev delavskega zavarovanja in izvedba na-
redb k pokojninskemu zakonu za privatne
uradnike.

Žrebanje.

LJUBLJANA 2. (Ljubljanske srečke).
Na današnjem žrebanju je glavni dobiček
40.000 kron zadela št. 71.025, 4000 K je
zadela št. 8570, po 1000 K so zadeli srečke
št. 70.767, 30.598, 16.230, 25.605 in
66.115, ostalih 593 danes izrebranih srečk
dobi vsaka po 60 kron. Vsi dobitki današ-
njega 43. žrebanja znašajo 84.580 K.

DUNAJ 2. (Avstr. rubeži križ). Glavni
dobiček 60.000 K je zadela ser. 5866. št. 15.

Bolezen ministra Košuta.

BUDIMPEŠTA 2. Minister za trgovino
Košut je imel zelo nemirno noč; njegovo
stanje se je poslabšalo.

Italijanski listi o novoletnih čestitkah Aehrenthala in Tissonija.

RIM 2. Listi so priobčili novoletne če-
stitke, ki sta jih izmenjala minister za unanje
stvari baron Aehrenthal in Tissoni ter za-
dovoljstvom konstatirajo iskreno odkritosrčnost,
izraženo v čestitkah. „Italia“, „Messaggero“
in „Corriere della Sera“ čestitajo obema
državnikom za njuno politično mirno delo-
vanje.

† Profesor kirurgije Hoffa.

BEROLIN 2. Profesor ortopedične ki-
rurgije dr. Albert Hoffa je včeraj umrl, ko
se je vračal iz Antverpena v Berolin.

Krvavi spopadi med policijo in kmeti

FRANKOBROD o. M. 2. „Frankfurter
Zeitung“ poroča iz Odese: V guberniji besa-
rabščik so nastali nevarni nemiri, ker je mi-
nister za notranje stvari pisмено zahteval, da
se takoj iztirjajo davki. Med policijo in kmeti
je prišlo do krvavih spopadov, pri čemer je
bilo 11 redarjev in kmetov ubitih, mnogo pa
ranjenih. V kraje, kjer vladajo nemiri, so
odposlani dragonci.

Boj v new-jorški ulici.

LONDON 2. Neka brzjojavka iz New-
Yorka poroča, da je prišlo zadnji dan leta v
osmi aveniji do hudega pretepa. Boj je trajal

na eno uro, vzlic temu da si je veliko šte-
vilo redarjev prizadevalo, da bi obe bojujoči
stranki ločili. Prebivalci one ulice so bili
tako prestrašeni, da so huše zapli s ključem.
Ruhlo se je revolverje, nože in drugo orožje.
Ko je policija napravila mir, je našla dvajset
oseb, med temi enega redarja, težko ranjene.
Veči del ranjenecv so prepeljali v bolnišnice.

Angleška banka.

LONDON 2. Angleška banka je znižala
diskont od 7 na 6 odstotkov.

Barcelona v obsednem stanu.

MADRID 2. Kralj je podpisal dekret, s
katerim so v Barceloni deloma in provizorično
odpravljene ustavne garancije.

Načelnik orožniške uprave umorjen.

SALARA 2. (Petr. brz. ag.) Včeraj je
tukaj v zelo živahni ulici neki neznanec z re-
volverjem ustrelil načelnika orožniške uprave
polkovnika Bobrova.

Kolera.

CARIGRAD 2. Od 13. do konca de-
cembra je v Meki, Medini, Jambui, Džedi in
v sanitetnem lazaretu v Ebnasusu zbolelo za
kolero 565 oseb, od teh jih je 417 umrlo.

Požar v gradu pruskega princa.

BEROLIN 2. V spalni sobi princa Eitel
Friderika v gradu Bellevue je danes predpo-
ludne nastal ogenj. Zaele so goreti zagri-
njala in pod. Gasilci so požar kmalu pogasili.

Maroko.

MALAGA 2. Policija je na španskem
parniku, ki opravlja poštno službo v Afriko,
zaplenu kakor kontrebando 9000 patron in
zaboj z Mauserjevimi pištolami. Aretiranih je
bilo pet Mavrov.

PARIZ 2. Kakor poroča admiral Phil-
ibert, so francoske čete včeraj ob 11. uri in
pol predpoludne z naskokom vzele Kasbah v
Medunini. En spabi je bil ubit, trije strelci pa
ranjeni. Čete so zasedle Kasbah. Oskrbovanje
čet je vzlic obstoječim težavam zagotovljeno.

PARIZ 2. (Agence Havas.) Vojne ope-
racije proti rodu Beni Suassen so toliko kakor
končane. Čete, ki so se vdeležile ekspedicije,
bodo nemudoma odposlane domov.

PARIZ 2. Glasom brzjojavke admirala
Philiberta je transportni parnik „Nive“ ob
viharnem morju blizu obale, pet milj od Ca-
sablanke zadela na skalo. Iz Tangerja je od-
plul na pomoč oklopni križar Dersaiz.

Izjava.

„Slovenski Gospodar“ piše v svoji št.
58. od dne 19. grudnia 1907 v notici na
tretji strani, da so se šolske sestre na druž-
bini šoli na Muti morale umakniti z Mute,
oziroma, da so same dobrovoljno odpovedale
vseled raznih napadov radikalnega dijaštva in
nehonetnega postopanja odbora
družbenega.

Na to povsem neutemeljeno in za druž-
bino vodstvo žaljivo predbacivanje, dovolju-
jemo si vsled vodstvenega sklepa dne 27.
grudna 1907 na podlagi aktov konstatirati
ta-le dejstva:

Na Muti je imela družba doslej enoraz-
redno dekliško šolo, ki so jo oskrbovale če-
stite šolske sestre iz Maribora. Kmalu po
otvoritvi te šole so se pri vodstvu oglašali
različni rodoljubi duhovniškega in posvetnega
stanu z nasveti, naj se šola spremeni v me-
šano dvorazrednico, ker šola, samo za de-
klince ne donša zadostne koristi. Tako je n.

pr. č. g. kapelan Josip Somrek v Maren-
bergu v dopisu od dne 29. septembra 1900
stavil te tri nasvete: 1. da se šola razširi v
dvorazrednico, 2. da se sprejmejo dečki, kar
je glavna stvar pri obmejni šoli in, ker tudi
kmetje in delavci to žele, 3. da se nastavi
moška učiteljska moč. — Tudi odborniki
obeh podružnic mariborskih so z dopisom od
dne 15. marca 1907 prosili, naj skuša družba
preje ko mogoče ustanoviti tudi deško šolo
na Muti ter so naglašali, da je treba nastavi-
viti za deško šolo poštenega, vernega, delav-
nega, vestnega in neomažeževanega učitelja.

V 185. vodstveni seji je sedanji odbor
sklenil na Muti otvoriti dvorazrednico za
dečke in deklice. Na to so častite šolske
sestre v Mariboru s pismom od dne 15.
septembra 1907, št. 121 pisale to-le: „Pred-
stojništvo vpraša in prosi določnega odgo-
vora, če namerava slavni odbor družbe s to
novo ureditvijo mutske šole odpustiti šolske
sestre, ali jih če še nadalje porabiti za pouk
in v kakem razmerju.“ — Na to jim je družba
z dopisom od dne 25. septembra 1907, št.
1274 naznanila, da je družba res sklenila
šolo na Muti razširiti v mešano dvorazred-
nico — in pristavila to-le: „Ker pa je v
svrhu izvršitve tega sklepa treba zadostiti
mnogim predpogojem in ker odbor po svojem
tehničnem izvedencu šole študira vprašanje,
se-li dvorazrednica da spraviti v naše po-
slopie, Vam danes ne moremo dati nobenega
določnega odgovora. Zato Vas prosimo
kratkega potrpljenja z zagotovilom, da Vam
pravočasno pišemo, ko bo mogoče storiti kak
definitiven sklep.“

Na vodstveno prošnjo si je minolo jesen
g. nadinženir Jul. Hilbert kakor tehniški
strokovnjak ogledal grajščino in vsa druga
gospodarska poslopja, ter pozneje vodstvu
izročil utemeljene nasvete o preizidavah in
popravah bodisi sploh, bodisi radi pridobitve
druge šolske sobe.

V seji dne 6. novembra 1907 je vod-
stvo pritrnilo predlogom g. nadinženirja Hil-
berta in z dopisom od dne 7. novembra
1907 se je častitim šolskim sestram na Muti
naznanilo, katere poplave in preizidave se
morajo izvršiti na družbinem poslopiju, ter da
bo ta popravila in preuredbe nadzoroval
člen družbinega odbora g. Pahernik. Na ta
dopis so častite šolske sestre v Mariboru z
dopisom od dne 9. novembra št. 147 odgo-
vorile to-le: „Ker vodstvo šolskih sester v
Mariboru ni dobilo na prošnjo glede mutske
šole nobenega določnega odgovora, pač pa
zagotovilo, da se zasnue na Muti v kratkem
dvorazredna mešana šola, sklepa, da name-
rava družbino vodstvo glede učiteljskega
osobja uvesti stanje, valed katerega bi ne bilo
več mogoče šolskim sestram poučevati na
tamošnji šoli. Radi tega si usoja vodstvo
šolskih sester v Mariboru družbi, sklicujoč se
na pogodbo, odpovedati oskrbovanje šolskega
pouka na Muti in javiti, da šolske sestre
ostanejo le pod pogoji, ki so jim zajamčeni
v pogodbi od dne 8. grudnia 1890 št. 3702,
oziroma od dne 17. julija 1893, št. 2323,
torej samostojno, kakor do sedaj na Muti do
30. septembra 1908.“ — V tem dopisu šol-
ske sestre prigovarjajo nekaterim popravilom,
češ, da so za časa njihovega bivanja na
Muti nemogoča in da bi jih taka popravila
in preuredbe motile v njih posesti. — Pri-
govorom radi preuredbe v poslopiju je vod-
stvo z dopisom 11. novembra 1907 ustreglo v
toliko, da je naročilo edinole priredbo druge
šolske sobe, priredbo prostorov za pisarno in
učila se pa odloži do časa izselitve šolskih
sester.

Dopis o odpovedi je vodstvo na podlagi
vodstvenega sklepa rešilo z dopisom od dne
2. grudnia 1907, št. 1759: Častitim šolskim
sestram v Mariboru. — Na cenjeni dopis z
dne 9. novembra 1907 št. 147, se častitim
šolskim sestram naznanja, da je vodstvo
družbe sv. Cirila in Metoda v seji dne 25.
novembra 1907 odpoved oskrbovanja šolskega
pouka na Muti in naznanilo, da se valedčito
šolske sestre iz Mute izselijo dne 30. septem-
bra 1908, vzedo obžaluje na znanje. — Pri
tem se je konstatovalo, da vodstvo družbe
sv. Cirila in Metoda pri svojih dosedanjih
ukrepih v stvari družbine šole na Muti ni
storilo ničesar, kar bi moglo
dati kak utemeljen povod za na-
pade, ki so se vršili po javnih listih na
družbino vodstvo, in kar bi onemogočalo
daljše sodelovanje častitim šolskim sestram
na Muti. — Dalje je vodstvo v isti seji sklenilo,
če bo le mogoče, pričetkom prihodnjega šol-
skega leta, t. j. o Veliki noči 1908 na Muti
otvoriti prvi razred mešane ljudske dvoraz-
rednice. Poleg tega razreda se ostane drugi
razred dekliške šole, v katerega pridejo de-
klince, ki pohajajo sedaj v prvi razred de-
kliške šole. Za pouk na mešanem prvem
razredu se nastavi posvetna učiteljska moč,
glede pouka v drugem razredu pa se napro-
šajo častite šolske sestre, da istega oskrbu-
jejo pod dosedanjimi pogoji do 1. septembra
1908, t. j. do časa svoje izselitve. — Častite
šolske sestre ujudno prosimo, da prejem tega
dopisa družbi potrdijo ter obenem naznanijo,
je-li hočejo pouk v drugem dekliškem razredu
oskrbovati do 1. septembra.“

Častite šolske sestre so na ta odlok z
dopisom od dne 17. grudnia 1907 št. 162
javilo: „da ni mogoče, dasi bi (pred-
stojništvo) rado ustreglo želji slavne družbe,
oskrbovati pouka v drugem dekliškem raz-
redu do 1. septembra 1908 zajedno z moško
učiteljsko močjo, ker se to ne strinja s pra-
vili redovništva.“

To so fakta, na podlagi teh fakt blago-
voli slavno občinstvo soditi, je-li vodstvo
družbe sv. Cirila in Metoda v tej stvari po-
stopalo res — nehonetno?!!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, 30. grudnia 1907.

Kapital in hranilnice.

(Zvršetek.)

Veliko zanimanje se posveča tempu, v
katerem so se v zadnjem petletju hranilnične
vloge razvijale v obče in v posamičnih kro-
novinah monarhije posebej. Kajti iz dotičnih
izkazov se da napraviti opravičen sklep glede
razvoja blagostanja prebivalstva. Dočim je
koncem leta 1905 iznašal povprečni imetek
pojedinega vložnika K 1187, je iznašal ta
imetek koncem leta 1905 K 1316, torej za
K 150 viši, nego pred 5 leti. Največji prira-
stek spada na hranilnice v Tirolu in Pred-
arlškem, pri katerih se je povprečni imetek
pojedinega vložnika povzpel za K 341, od
katerih odpada K 162 na leto 1905. Na
drugem mestu je Kranjska s povzkom
K 204. Potem sledi Primorska s povi-
skom K 191, Štajerska s 185, Nizje-
Avstrijska s 181, Slezija s 178, Gornja-Av-
strijska s 176, Koroška s 163, Moravska
s 141, Češka s 116; nasprotno temu pa
kaže Dalmacija na zadel za K 182.

Te številke so kaj poučne. Znameniti
povisek povprečnega imetka pojedinega vlož-
nika na Tirolskem in Predarlškem je v očitni
zvezi s povzdigo prometa s ptujci v teh alp-

mu je delalo novo zabavo, da je gostil tam
svojega prašča. Vsa vas je vrela tedaj vkup,
kakor je vrela v nedeljo v cerkev.

Vojaku pa se je jela dozdevati stvar
sumljiva in čisto, kadar so se ljudje zdaj
smejali, so švigale njegove oči nemirno sem
ter tja, da, jezno so vzplamtevale včasih.

Nekega večera torej, ko je bil sit, se je
branil jesti še naprej, in je hotel vstati in iti.
Sveti Anton pa ga je zadržal, njegove veli-
kanske pesti so pale težko na vojakove rame,
in vrzel ga je tako trdo nazaj na stol, da se
je le-ta polomil pod njem.

Vse se je grohotalo, Anton pa je trium-
fujoče vzdignil svojega prašča in delal, kakor
bi mu obvezaval rano, da ga zopet ozdravi.
Potem je kričal: Če že nočeš jesti, potem —
pri moji duši — moraš vsaj piti! In velkel
je prinesiti žganja iz krčme.

Vojak je gledal hudo okoli sebe. A pil
je vseeno, pil, kolikor je hotel kdo, in sveti
Anton je v največjo zabavo navzočih hrabro
pil z njim.

Postajal je rdeč kakor paradižar, oči so
mu žarele, nalive je neprestano, tkal in
rjovel: „Na tvoje zdravje!“ In Prus je zlivl,
ne da bi govoril besede, čašo za čašo v grlo.
(Dalje.)

PODIŠTEK

2

Sveti Anton.

Povest iz nemško-francoske vojne.

GUY DE MAUPASSANT.

Bil je tako dobre volje, da je dal pri-
nesti žganja, in napojil vse. Trkali so s Pru-
som, ki je iz prijaznosti, da bi pokazal, kako
dobro mu diši, cwakal z jezikom. In sveti
Anton mu je kričal v obraz: „Kaj, to je
nekaj finega? Pij, kakor bi bil doma, pra-
nič moj!“

Odslej ni šel sveti Anton nikamor brez
svojega Prusa. Zdaj je imel priliko, zdaj
se je mogel maščevati nad sovražnikom
strahopeten in hudoben, haker je bil. In vsa
vas, ki se od straha skoro dhati ni upala,
se je smejala za hrbtno zmagovalcev burkam,
ki jih je uganjal sveti Anton. Zares, kar se
je tikalo špasov, v tem mu ga ni bilo para.
Samo njemu je moglo pasti kaj takega
v glavo. Od samega vruga je bil ta človek!

Hodil je vsako popoldne roko v roki s
svojim gostom k sosedom, ga tleskal po ple-

čih, ga predstavljal veselega obraza in vpil:
„Tukaj je moja svinja, le pogledajte jo, kako
imenitno se debeli!“

In kmetje so se kar topili veselosti.

„Kakšna komedija! Ti prokleti Anton!“

„Za tri cekine ti ga prodam, Abezar.“

„Za toliko ga že vzamem, Anton. Lahko
prideš k meni na kolino.“

„Jaz bi rad jedel njegovo žulico.“

„Primi ga no malo za trebuh, boš že
videl, kako je masten.“

In vsa družba si je pomežikovala, a ne
da bi se bila upala smejati se na glas, iz
straha, da bi tujec utegnil uganiti, da se
delajo norca iz njega. Le Anton je postajal
od dne do dne bolj predrzen, ščipal ga je v
stegno in vpil: „Sama mast!“ ga tolkel po
zadnjem telesu in rjovel: „Mastna krača!“
ga vzdignal s svojimi herkulničnimi rokami
kvišku in oznanjal: „Svojih šest centov
tehta in ne bilke manje!“

Navadil se je bil, da je gostil svojega
prašča povsod, kamor je prišel. In bilo je
njegovo veliko veselje, njegova vsakdanja
zabava, da je pozivljval svoje prijatelje: „Dajte
mu, kar imate, žre vse“. In ponujali so vo-
jaku povsod kruha z maslom, krompirja,
mrzlih pečenih mesnih čmočkov.

skih deželah, dočim izhaja povišek na Korškem in na Primorskem brezdvoma od zgradnje alpskih železnic, ki je odprla velik pritok denarja v ta kronovini, dočim se v obšolovanem nazadku v Dalmaciji izraža neugodni gospodarski položaj tega dela monarhije. Tudi ta okolnost bodi v svari vladni in parlamentu, da se z vso energijo loti zamujene povzdige gospodarskega nivoja v Dalmaciji, ter da z vso silo povspenjuje izlazi gradnjo dalmatinskih železnic, zagotovljeno po nagodbi z Ogrsko.

Cisti dobiček, ki so ga dosegli avstrijske hranilnice v razdobju, obsežajočem l. 1901—1905, iznaša 141 milijonov kron. Od teh se je določilo za rezerve 76,5 milijonov in za dobrodelne namene 53,7 milijonov, dočim se je 11 milijonov drugače porabilo. Svota daril, ki so jih avstrijske hranilnice razdelile tekom let, je dosegla koncem leta 1905 višino 254 milijonov, tako, da so se vlagatelji v hranilnice v izdatni meri stavili tudi v službo splošne koristnosti in dobrotvornosti.

Grof Dzieduszycki o nemški protipoljski politiki.

Bivši galški minister rojak se je v pogovoru z nekim sodelavcem lista »Gazeta Narodowa« tako le izjavil o nemški protipoljski politiki:

Od vseh krivic, ki so doslej zadele poljski narod, bi bila najhujša in najbolejša, ako bodo vsprejete protipoljske predloge pruske vlade. Kajti uverjenje, da se tako vedenje nasproti Poljakom mora maščevati nad prusko državo, ne more poljskemu narodu dati nikakega pomirjenja. Ne le, da se bo sovražstvo vsprilo posledic zakona o razlastitvi veščalov proti pruski državi, marveč pridejo na mesto sedanjih voditeljev, ki propovedujejo le lojalni odpor, drugi elementi, ki nimajo ničesar izgubiti in ki bodo skušali podžigati ljudstvo celo k anarhističnim izgredom.

Na tozadevno vprašanje, da-li bi mogel položaj avstrijskih Poljakov postati tak, kakoršen je položaj njih rojakov v Prusiji in v nemški državi sploh, ne odgovoril grof Dzieduszycki, da nikakor ne. Ne veruje, da bi avstrijska vlada mogla imeti take načrte. Položaj avstrijskih Poljakov se je sicer res poslabšal vsled uvedena splošne volilne pravice. V obrambo proti temu priporoča grof Dzieduszycki, naj se poljski klub ojači s pristopom poljske ljudske stranke.

Za deželnozborske volitve na Češkem.

Eksekutivni odbor češke socijalno-demokratske stranke je priobčil povodom predstoječih deželnozborskih volitev oklic, v katerem pravi med drugim, da bo narodni mir možen le tedaj, ako bo v deželni zboru konec fevdalnega gospodarstva ter pridejo v deželni zbor tudi zastopniki delavskega stanu.

Štrajki v Avstriji leta 1906.

Trgovinsko ministerstvo je izdalo statistično poročilo o štrajkih v Avstriji leta 1906. Iz tega poročila je posneti, da se je štrajkovsko gibanje leta 1906, znatno povečalo. V tem letu je bilo skupno 1083 štrajkov na 6049 obratnih s 276.424 delavci. Od teh je dobrovoljno štrajkalo 153.688 oseb, dočim je bilo 13.098 delavcev prisiljenih praznovati. Največ štrajkovcev je pripadalo rudarstvu, namreč 25,2 odstotkov vseh štrajkovcev, potem tekstilni industriji (18,7%), tovarnam za predelovanje kovin (10,7%) in stavbeni stroki (10%). Štrajkovsko gibanje je trajalo v največ slučajih (62,2% vseh štrajkov) 1—10 in povprečno v vseh štrajkih 16,9 dni. Vzroki štrajkovskega gibanja so bili kakor navadno nezadovoljnost z mezdo, oziroma delavni čas.

Angleška Indija in Japonska.

Nedavno temo je imel japonski državnik grof Akuma v Kobe-ju javen govor, v katerem je drugim rekel tudi sledeče značajne besede: »V Indiji pričakuje 300 milijonov ljudi zaščito Japonske proti evropskemu tlačanju«. Te besede so se hitro razširile po vsej Aziji, in seveda tudi po angleški Indiji, ter so vzbudile veliko senzacijo na Angliji. Japonski oficijozni listi skušajo seveda na vse možne načine dementirati omenjeno izjavo, češ, da ni mogel grof Okuma govoriti takih besed, ker je Angleška zaveznica Japonske, ki ne sme dražiti Evrope, ker potrebuje za svoj razvoj njenih posojil.

A gotovo je, da je v Indiji mnogo japonskih agentov: potovalcev, obrtnikov, učenjakov, trgovcev itd., ki hujskajo Indijce proti angleškemu gospodarstvu. Isto tako pa imajo Japonci svoje agente v francoski Indo-Kitajski, na holandskih otokih, na Filipinah in v Avstraliji.

Nemci v ruskih baltičkih pokrajinah.

Nemčija dela po privatnikih v ruskih baltičkih pokrajinah isto, kar dela uradno in javno na Poznanjskem proti Poljakom, to je, z denarjem nakupuje zemljišča in posestva zadolženih kmetov, ter jih daje nemškim naseljencem.

Nemčija si hoče na vsak način osvojati proti Rusiji svojo nemško predstražo središčem v Rigi. V baltičkih pokrajinah je med E. tenci. Leti in Rusi le 162.000 Nemcev.

»Riški Vjestnik« je priobčil iz Kurland ske gubernije posebno poročilo o makinacijah Nemčije in Nemcev. V Mitavi, tako piše ta list, je tajna banka, ki dobiva denarna sredstva za nakupovanje zemljišča in posestev. Posestvo se kupi na ime kakega Nemca, potem se pa parcelira in naseljuje z nemškimi kolonisti. Na čelu te organizacije stopijo nemški graščaki. Tako je n. pr. v mestu Goldingenu na čelu organizacije neki posestnik in ob enem policijski uradnik. Okolu Goldingena je isti pokupil pod raznimi imeni šest posestev. Nemci potem prezejejo Lete in naseljuje svoje koloniste, ki so jih dovedli iz Nemčije, ali pa iz južnih ruskih gubernij, kjer je mnogo nemških kolonij.

»Riški Vjestnik« dostavlja k temu, da je vse to kakor tudi tajna nedovoljena banka v nasprotju z ruskimi zakoni in da je žalostno, da izročijo sedaj nemški baroni kolonistom odposlani iz Berolina posestva, ki so jim jih nekaj darovali ruski carji.

DOGODKI NA HRVATSKEM.

Ex-lex v Hrvatski.

S 1. januarjem je začelo v Hrvatski izvenzakonsko stanje — mali ex-lex, kajti hrvatski sabor ni odobril nikakega proračuna za leto 1908.

Drobne politične vesti.

Jezikovno vprašanje na Češkem. Iz Heba poročajo: Tukajšnje sodišče je zavrnilo neko češko vlogo nekakega praškega odvetnika, češ, da v tem okraju češčina ni deželni običajni jezik. Češki poslanci so stvar izročili češkemu ministru Prašku.

Minister za poljedelstvo dr. Ebenchoch je odložil dostojanstvo kakor doželnik glavar gorenjeavstrijski.

O biskup angleškega kralja v Berlinu. Iz Londona poročajo, da vrne angleška kraljeva dvojica obisk nemški cesarji dvojici v Berlinu. Odkar je kralj Edvard postal kralj (1901) ni bil še v Berlinu. Zadnjikrat je bil tam kakor princ Valeški leta 1888 in to na pogrebu svojega svaka cesarja Friderika.

Memoare bivšega olomuškega nadškofa dr. Kohna. »Mähr. Tagblatt« poroča iz dobro obveščenih krogov, da piše bivši olomuški nadškof dr. Teodor Kohn svoje memoare, v katerih da pojasnjuje stanje v olomuški nadškofiji in razmere olomuškega kapitlja in da je bil on po krivici prisiljen odpovedati se svoji časti. Dr. Kohn pa bržkone ne objavi še tako hitro teh memoarov.

Dnevne vesti.

Mandičeva petindvajsetletnica. Sinoči je imel odbor za to proslavo svojo sejo in je definitivno določil, da se ima ista vršiti v nedeljo dne 12. t. m. Slavnost se prične predpoludne s svečano matinejo s prologom in slovesno izročitvijo častnega daru. Potem bo banket. Prijaviti se more za banket pri g. Filipu Ivaniševiću Via Valdirivo št. 17, ali v »Slovanski knjigarni« g. Josipa Gorenjca Via Valdirivo št. 40. Prijave vsprejema tudi restavratel hotela »Balkan« g. Kögl. Društva, ki bi hotela biti oficijelno zastopana na izročitvi častnega daru, naj prijavijo to ali uredništvu »Edinosti«, ali uredništvu »Balkana«.

Kje je svoboda in kje terorizem?

Puljski »Omnibus« priobčuje članek, v katerem podaja kratek historijat obeh zadnjih štrajkov, opisuje postopanje voditeljev socijalne demokracije na eni in onih »Narodne delavske organizacije« na drugi strani, pripoveduje, kako so na eni strani bili delavci prisiljeni v štrajk, kako je bilo na drugi strani prepuščenju delavcem samim, da se odločijo za ali proti štrajku, označa za prizadete delavce žalostni in deloma katastrofalni izid obeh štrajkov ter pripominja:

To pomenja da slovenski delavec misli se svojo glavo, da se čuti svobodnega, se čuti človeka in se vede kakor tak. Na drugi strani pa je terorizem, avtokracija, ki vladata in socijalistični delavec mora storiti to, kar mu bogati voditelji njegovi.

Živela svoboda!

Schulverein in Lega Nazionale. Omenjali smo že jeremijad Italijanov radi delovanja Schulvereina v italijanskih krajih na Tirolskem. In nemška šolska družba deluje res energično in sistematično, kakor je že navada ob znani nemški vstrajnosti. V tem pogledu govori jasen govor dejstvo, da se je število Italijanov glasom rezultatov ljudskih števov 1890 in 1900 za en odstotek zmanjšalo, dočim se je število Nemcev pomnožilo. To odpira ne ravno veselo perspektivo za Italijane na Tirolskem.

Povsem umestno pripominja praška »Politik«: Lega bi lahko veliko več storila za italijansko narodnost na Tirolskem, ali ona uporablja več del svojih dohodkov za pošiljanje slovenskih otrok v Primorje (v Istri sami 200.000 K), tako, da je ne preostaja denarja za obrambo italijanakega elementa v Tirolu. Sploh se zdi Italijanom raznarodovanje Slovanov veliko važnejše, nego pa

obramba svoje lastne narodnosti. Lahko bi bili dobili močno trdnjavo za obrambo italijanstva v južnem Tirolu z italijansko pravno fakulteto v Rovereto ali Tridentu. Ali oni so jo hoteli imeti le v Trstu, ker bi tam delovala kakor zavod za raznarodovanje Slovanov. Ko se jim tega ni hotelo dovoliti, so se raje odrekli takemu zavodu v južnem Tirolu.

Taki so vedno! Naši kamoristični Italijani v Trstu in v Istri se čutijo »neodrešene« »mučenike« in pričakujejo hrepenečim srcem »odrešenja«. Vse njihove želje in hrepeneja se obračajo v Rim. Sosebno mi primorski Slovani občutimo krvavo na lastni koži posledice, ker se sinovi niti ne zmenijo za zakone naše države.

Ali nekaj jim vendar ugaja v tem »jarmu« in to je — avstrijski denar. Oni mrzijo mas iz dna duše, ali nič nimajo proti temu, ako milijoni iz žepov avstrijskih davkoplačevalcev prihajajo v Trst, ako država milijone denarja investira v tržaških napravah. Oni kriče in prepevajo: va fuori straniero, nič pa nimajo proti temu, ako jim ta straniero prinaša denarja. Oni mrzijo državo, kar pa jih ne ovira, da ne bi zahtevali, da naj vlada z vsemi možnimi žrtvami podpira njihovo trgovino, ker so oni sami postali popolnoma nesposobni za pravo racijonelno gospodarsko politiko, ker so nesposobni za vspešno konkurencijo.

Taki so v Trstu in taki so tudi v Puli. Tam doli so izlasti v zadnjih časih dosegli rekord v zasramovanju vsega, kar je ustvarila in ostvarja naša država in naročili so bili celo iz Italije nekega pustolovca, da je na javnih shodih zasramoval državne naprave in posebno vojno mornarico na način, da bi bilo gorje, ako bi si kak Slovan dovolil le približno kaj takega.

Sedaj pa ima glasilo teh signorov, puljski »Giornaleto« nesramno čelo, da hoče kar diktirati avstrijski vladi, kaj ima vse storiti v Puli in da zahteva, naj jih dunajska vlada podpira. Izlasti se obrača »Giornaleto« na addresso delegatov, ki imajo baje priti v Pulo, ter jim moli roko nasproti: denarja sem, mnogo denarja!!

Za nas Slované, ki nas država vsikdar pozivlja, ko treba bojišča poiti s slov. krvjo — za nas nima država nikoli denarja niti za najnujnejše kulturne potrebe, tem signorom pa, ki sicer nimajo za to državo nič drugega nego zasmerovanje in jej očitno kažejo svoje zaničevanje — naj bi država kar sipala stotisočake! Za povzdigo blagostanja med našim narodom, nasproti kateremu je vlada doslej na neodpusten način zanemarjala svoje najelemenarnejše dolžnosti, prepušča je ga na milost in nemilost oligarhičkim oderuhom, ni nikoli potrebnega denarja, kamora tržaška in istrska pa vedno kriči: daj denarja, mnogo denarja! To je cinizem, da mora človek na strmeti: v isti sapi, ko izrekajo prokletstvo nad to državo, zahtevajo od nje materialne pomoči. Da jih sram ni?!

Da, taki so vedno: z jedno roko stiskajo grozečo pest, z drugo pa beračijo: država daj denarja. V isti sapi, ko vzdisejo in kriče po »odrešenju« iz tega »jarma«, zahtevajo pomoči in se še sklicujejo na veliko vžnost, ki jo ima Pula za državo kakor prvo nje vojno pristanišče. Človeku se res že gabi! Tudi najhujemu revolucionarju človek ne bo odrekal spoštovanja, ako vidi, da je resen, dostojanstven in pripravljen za vsako žrtve za svoje idejale. Gabiti pa se morajo vsakomur ti operetni junaki, ki so veliki, dokler to nič ne stane, ki pa se ne sramujejo prosjati pri svojih »zadržalcih« in »tlačiteljih«.

Da, taki so vedno tudi vsi tisti italijanski politiki: pred javnostjo se postavljajo v pozo boriteljev za osvobodjenje, za hrbot javnosti pa pritiskajo kljuko na vratih ministerstvih soban, krivijo hrbitišča in so krotka in nedolžna jagnjeta: Temu svojemu binavstvu in zavratnosti se imajo tudi faktično zahvaliti na dosedanjih vseh njih svojih politikah. Oziroma se imajo zahvaliti slepi vladi, ki se je dajala doslej tako imenitno za nos voditi od njih. Doslej — da-li bo v prihodnje boljše gledala in videla?!

Mestni magistrat je izdal razglas, v katerem opozarja, da so koncem decembra potekle desetletne koncesije za grobove iz leta 1897. Za obnovo teh koncesij je treba storiti potrebne korake do najdalje konca meseca aprila t. l., sicer bo magistrat svobodno razpagal z grobovi. Lista omenjenih grobov se nahaja pri mestnem fizikatu in pri pokopališčnem nadzorstvu.

Slovanskim društvom mesta in okolice javljamo, da je izšel »Imenik slovanskih društev Tr ta in okolice«.

Sleberno tržaško okoličansko društvo udobi v knjigarni gosp. J. Gorenjca (ul. Valdirivo 40) po en zvezek brezplačno.

Kedor si hoče nabaviti to brošuro, naj se obrne na gori imenovano knjigarno. Posamični zvezek stane 20 stotink.

Ker je čisti dobiček določen v dobrodelne namene, upati je, da se brošurica razproda čimprej.

Umrli je znani italijanski skladatelj Giuseppe Sinico v starosti 72 let. Zložil je več oper in znano himno Sv. Justa. Vodil in vežbal je tudi cerkvene zборе srbske in grške pravoslavne cerkve in židovske sinagoge. Bil je več let tudi voditelj Reyerjeve pevске šole. V zadnjih letih je bolehal.

Imenovanja v poštini stroki. Poštini vežbeniki Guido Vidovich v Trstu, Fran Matjan v Ljubljani, Eugen Francovig v Go-

rici, Fran Podboj v Ljubljani, Herminius Gicich, Liudovik Vodopivec, Martin Burich, Ernst Taft in Narcis Udovisich v Trstu, nadalje poštna oficijanta Fran Bernardis in Edgar Miani v Trstu so imenovani poštini asistenti.

Popolen solčni mrk je danes, vendar se ga pri nas ne bo videlo, ker se začne šele zvečer.

Tržaška mala kronika.

Nesreča na morju. 34-letni Nikolaj Rizzi doma iz Rovinja je bil čuvaj na valolomu. Ker pripada ta čuvaj pristaniščnim čuvajem (pilotom) in so ti imeli na novega leta večer skupno večerjo, je bil on šel z barko okolu 7. ure po svoj del večerje, ki si jo je nesel potem na valolom. Ko je pojedel in popil, kar je bil prinesel seboj, si je pa zaželel še par kozarcev vina. In da si poskrbi vino, je šel z barko z valoloma na pomol IV., barko pustil tam in šel v neko krčmo. Okolu 10. ure se je vrnil z barko proti valolomu.

Včeraj v jutro ob 10. uri so pa se svetilnika zapazili, da svetilke na valolomu niso še vgašene. Telefonirali so takoj na pristaniščni urad, odkoder so poslali gledat po čuvaju na valolom. A na valolomu niso našli ne čuvaja in ne njegovega čolna. Iskali so ga ves dan po vsem tržaškem in miljskem zalivu, a niso ga našli. Bati se je, da je revež ponorečil, ker je bilo predsinočnim — kakor je še sedaj — morje jako razburjeno.

Napad na zdravnika. Predvčerašnjim popoldne je bil zdravnik se zdravniške postaje pozvan na pomoč nekemu človeku na pomol sv. Karola. V hipu, ko se je imel odpeljati s postaje, je pa dobil drug poziv na pomoč v ulico dei Giuliani. Zdravnik je šel najprej na pomol sv. Karola, a potem naravnost v ulico dei Giuliani. Ko se je pripeljal pred hišo v tej ulici, kjer se je nahajal človek, h kateremu je bil pozvan na pomoč, je pa pristopil k zdravniku neki mlad človek in ga zakele psovati in zmerjati, češ, zakaj da je prišel tako pozno? Zdravnik se ni zmenil zanj in je šel k — bolniku, katerega bolezen je pa bila le prav hud — »maček«. Što se je namreč za pijačo. Med tem se je pa okrog kočije zbralo kakih 20 njih, ki so zabavljali kočijažu. In ko je prišel zdravnik s postrežnikom Krebelj-nom nazaj so ga hoteli napasti; zalučali so celo par kamnov in kočijaža je eden njih vdaril s pestjo po obrazu, da mu je prebil ustnice. Sledajče so odšli, a odnesli so seboj kočijažev bič.

Zdravnik je na to velel peljati na policijski komisariat pri sv. Jakobu, kjer je prijavil dogodek.

Burja. Po več tednov trajajočem vlažnem, deževnem vremenu, je predsinočnim okolu 10. ure začela pihati burja. Tekom včerašnjega dne je burja vedno naraščala, a obenem je naraščal tudi mraz. Burja je — kakor to vselej stori — tudi včeraj zahtevala svoje žrtve: prevrnila je esem njih, mej njimi seveda največ starce. Najhujše sta bila ranjena 70-letni Ivan Tomasini, stanujoči v ulici della Barriera vecchia, in pa 63-letna Lucija Tedesca, stanujoča v ulici del Molino a Vento št. 37. Ti poslednji je bila strta leva roka. Prenesli so jo v mestno bolnišnico.

Nevarna igrača. 14 letni Marko Kodeš, stanujoči z roditelji v zgornji Čarbolji št. 669, je včeraj popoldne igral z neko pištolo, ki je bila nabasana. Hkratu se je dečku pištola sprožila in krogla iz nje ga je zadela v desno nogo nad kolenom. — Pozvali so k njemu zdravnika se zdravniške postaje, ki ga je dal prenesti v bolnišnico.

Neznani tat je kotljarju Rihardu Mizzelli predsinočnim v ulici di Crosada vkradel srebrno verižico, v skupni vrednosti 20 kron.

8 kg. kave je bil predvčerašnjem popoldne vkradel v svobodni luki 33-letni Herman L., stanujoči v ulici di Rena. A ko je hotel iz svobodne luke, ga je redar na vratih vstavil in aretoval.

Smešnica. A: Poslušajte kaj se je zgodilo: Janeza so zaprli, ker je nekemu suknjo ukradel! — B: Prav se mu godi; ali ni mogel suknje kupiti in je se plačati, kakor delajo drugi pošteni ljudje.

Koledar in vreme. — Danes: Genovefa. Jutri: Tit škof. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 2,5° Cels. — Vreme včeraj: burja, oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Burja. Temperatura mrzla. Polagano razjašnjeje.

Društvene vesti.

Jutri, dne 4. januarja 1908

priredi

Narodni pipčarski klub ::

pri sv. Jakobu

Prvi plesni venček

v dvorani »Trgov. izobr. društva«

ul. S. Francesco 2, t. n.

Začetek točno ob 9. uri zvečer.

SREČOLOV, BITKA S KORJANDOLJ IM.

VSTOPNINA: dame 50 st., gospodje 1 Kr.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Odborniki za Ciril-Methodijev ples so naprošeni, da pridejo nocoj polnoštevno na odbovno sejo, ki se bo vršila kakor navadno ob 8. uri zvečer v gornji dvorani hotela „Balkan“.

Naše gledališče.

Iz pisarne dramatičnega društva: *Igralci in igralke, ki imajo vloge v „Tujem kruhu“ in „Egoizmu“, s katerima igrama gostuje Dram. društvo v nedeljo 5. t. m. v Gorici, so vabljeni, da pridejo zanesljivo nocoj na preizkušnjo točno ob 8. uri na odru.*

Nar. delav. organizacija

Veliki ples Narodne delavske organizacije.

Zanimanje za sobotni ples Narodne delavske organizacije je zares velikansko, saj po dolgih, burnih, delapolnih dneh tem slajše tekne zabava. Čim večje je delo, tem lepša je zabava: zato se na plesu delavcev tudi najlepše godi, veselost in raj pribajajo iz srca, vede se nesiljeno.

Zato se je nadejati ogromnega obiska; odbor je tudi preskrbel z ozirom na velike množice plesalnih parčkov, da se bo plesalo v dveh dvoranah; v veliki gledališni dvorani in v Sokolski dvorani. Svirali bo vrli šentjakovski čitalniški orkester, ki si je priboril v zadnjem času toli zaslužene slave.

Vsi torej na ples N. D. O. v soboto!

Darovi.

Za Božičnico so nadalje darovali: Gospica Marica Prhavec iz Sp. Ležec poslala 6 K, koje so darovali: Marica Prhavec in Tončka Prhavec po 2 K, Fran Prhavec in Fran Kocijančič po 1 K. Gospica Mimi Tollazzi iz Logatca je poslala 7 K, koje so darovali:

Gospa Josipina Mazi in g. Mimi Tollazzi po 2 K, g. Rudolf Krejč, g. Josip Tollazzi in g. Fran Hladnik po 1 K. G. Batistič 50 pomaranč, g. udova Sirk 1 zaboj pomaranč, g. Ernest Pegan 1 vrečo fig, g. Kerubini po Evelini 25 m. blaga.

G. Ema Bartelj 10 K, č. g. Tul 5 K, g. Marija Dolenc 5 K, g. Vekoslava Dolenc 4 K, g. Irene Abram 4 K, g. Gorenjec zavoj šolskih potrebščin.

Na Božičnici dne 22. XII. 1907 so sledeči vstopnino preplačili:

G. Dr. O. Rybář 5 K 40 h, Zingalo, Urdič po 2 K, St. Prelec, Zorn, Zafred po 1 K 40 st., Sirok, Kranjc, Zofka Štular po 80 st. N. N., N. N., Grebenc, Zabrič, Furlani po 40 st. N. N. 10 st.

Vsem gg. darovalcem in darovalkam se prav srčno zahvaljuje v imenu ubožne slovenske šolske mladine.

Blagajništvo ženske pod. sv. Cir. in Met.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu je p. darilo Gospodarsko društvo pri sv. Mariji Magdaleni zgoraj 10 K že v minulem letu, a ta vest ni bila objavljena vsled neljube pomote.

Književnost in umetnost

Hrvatsko primorsko gledališče.

Blizajo se dnevi kratke sezone „hrvatskega primorskega gledališča“, ki jo pričakujemo z velikim zanimanjem, saj utegne biti prava umetniška senzacija za tržaško Slovanstvo. In to pred vsem radi prihoda več najodličnejših članov „Hrvatskega deželnega gledališča“ v Zagrebu, ki nastopijo kakor gostje.

V zadnjem času pa se glasi, da razven slavnega intendanta Fijan, prve tragedkinje gospe Strozzi in Ljerkje pl. Šram prideta še gg. Borštink in Dimitrijevič. Prištevamo-li k tem slavnim veličinam še vrsto ensembel hrvatskega primorskega gledališča pod izkušenim vodstvom ravnatelja Mihajla Markovića, se ni potem čuditi, ako stavimo na prihodnje predstave največje utemeljene pretenzije, tembolj ker vrline igralcem odgovarja izbranost repertoarja.

Sez na začne v nedeljo dne 5. t. m. s slavno Sudermannovo dramo „Zavičaj“ (Domov), v kateri igra vlogi protagoniste g. a. markiza Strozzi. Sledi v ponedeljek Obnetov „Lastnik livara“, v torek se dadea dve igri srbskega dramatika Nušića, v sredo „Solnik Facksmann“, v četrtek „Zlatarevo zlato“ po slavnoznane romanu Šenoe, v petek moderno rusko dramo „Nastop strasti“ z g. Fijanom v glavni vlogi in slednjič v soboto 11. t. m. se zvrši sezona s „Hamletom“ zopet z g. Fijanom v titulni vlogi.

Ker je zanimanje velikansko, opozarjamo sl. občinstvo, da si pravočasno preskrbi prednaročbo v Gorenjčevi slovanski kužni gani.

Vesti iz Goriške.

V. Gostovanje tržaškega slovenskega gledališča in gospe Danilove v Gorici. V nedeljo, pred praznikom Treh kraljev, priredi „Narodna Prosveta“ v tukajšnjem „Trgovskem domu“ z gostovanjem tržaškega slovenskega gledališča in gospe Danilove iz Ljubljane veliko gledališko predstavo. Uprizorita se: sloveča ruska drama „Tuji hruh“ Ivana S. Turgenjeva in izvirna slovenska drama „Egoizem“ Zofke Kveder-Jelovškove. Za to predstavo vlada med goriškim

občinstvom največje zanimanje. V spominu nam je, ko smo čitali v „Edinosti“ o sijajnem vsehpu, ki sta ga dosegli ti dve drami v Trstu. Pričakovati je torej ta večer velike vdeležbe goriškega občinstva kakor tudi vnanjih gostov.

V Medani se je vršila dne 31. decembra 1907 volitev župana. Županom je bil izvoljen zopet dosedanji župan g. Anton Zucchiati; podžupani: gg. Karol Toroš, Fran Kraševac in Henrik Perin.

Ob tej priliki se je nabralo za narodne namene 38 K, in sicer za „Šolski dom“ polovico in drugo polovico za družbo sv. Cirila in Metodija z ozirom na to, da se je zavzela družba za ustanovitev slovenske šole v Korminu.

x. Nemščina na ljudskih šolah. Znano je, da na več razrednih ljudskih šolah s slovenskim ali italijanskim učnim jezikom zabivajo posebni učitelji otrokom trdo nemščino v glavo, za kar dobivajo posebno vsakoletno nagrado. Ti judeževi groši iznašajo na leto od 30 do 60 kron. Minolo šolsko leto je že končalo prve dni julija, minulo je že pol leta od tega, a deželni šolski svet, ki nakazuje in določuje posamičnim učiteljem te nagrade, se do sedaj še ni zganil. Veliko teh učiteljev s siromasno plačo je pričakovalo, da dobó to nagrado za božične praznike, a njih up je šel po vodi. Več se jih je odločilo, da za na prejšnjo bodo več opravljali tega nevhvaležnega dela.

x. Viktor vitez pl. Pozzi, okrajni glavar gradiščanski, premeščen je k poljedelskemu ministerstvu ter odputuje v nedeljo na Dunaj. Po nekolikočasnem službovanju v ministerstvu bo pridelen c. in kr. poslanstvu v Rimu. Kakor okrajni glavar je bil dober, vesten in pravičen uradnik ter je spravljal v red več zmešanih občinskih zadev po Furlaniji. Zadnji njegov službeni akt je bilo razpuščenje mestnega sveta v Trzinu radi finančnih nepravilnosti. Tudi Slovenci, ki spadajo pod gradiščansko glavarstvo, se ne morejo pritoževati čezenj, kajti šel je vsakemu na roko in je pomagal, kjer je mogel.

Iz Sežane. V podporo družini pok. Lovrenca Vidav umorjenega kočijaža iz Opčin izdalo je županstvo sežansko v pokritje stroškov pri pogrebu znesek 38 K 27 v in nabralo od posameznih darežljivih rok v sežanski občini znesek 153 K 90 v, katerega je odposlalo za novo leto pomilovanja vredni družini na Opčine.

Darovali so: nametniški svetnik Anton Rebek 10 K, dr. Rumer 6 K, župan Fran Štolfa, Anton Fabčić, A. B., A. G., komisar Znidaršič po 5 K; komisar Wilek, Jos. Vičič, Milena Pirjevec, L. Mahorčič, Al. Smuc, Ant. Pirjevec, Jos. Štolfa, J. Macak, M. Kante, I. O. in Anton Križman po 4 krone; Alojz Vesel 3 krone; G. G., Anton Bekar, Kar. Goljevšek, Franc Macarol, Alojz Škrl, Ant. Gabršček, Iv. Božič, And. Macarol, Jos. Platzer, Godina, Zdravko Štolfa, Wessner, geomet. Dolenc, Maks Abram, Franc Feršle, Terezija Renčelj, Anton Berginec, Antonija Škrinjar, Franc Breč in Jos. Pirjevec po 2 kroni; Marija Mislaj, Ivanka Božič, Franciška Gulič, Ivan Stibil, Valentin Štolfa, Marija Flere, Fran Bezek, Josip Turk, družina Banel, Artur Čotar, Jos. Mozetič, Jos. Herzog, Arter, Felician, Vinc, Andrej Mislaj, Jos. Rebec, Jos. Pirjevec ml., Peter Pirjevec, Jos. Grbec, Jos. Trebec, Marko Žnidaršič, Josip Čebulec, Jos. Rustja in Jos. Dettom po 1 krono; Alojz Rože 50 v in Ivan Selovin 40 vin.

Vesti iz Istre.

— Gostovanje prve jugoslovanske umetnice-tragedkinje gospe Markize Ružičke-Strozzi v Puli. Na zadnjih dveh predstavah „hrvatskega primorskega gledališča“ v Puli, gostovala je zvezda jugoslovanske Talije, prva tragedkinja zagrebskega

Poulards, race, purani, štajerske kokoši. Racija mast. Slanine, maslo. konzerve. Dnevni dohod. Cene jako zmerne. — Postrežba na dom.

Trst, ulica Campanile št. 15.

Kavarna in pivarna Parigi

Trst, ulica Giosuè Carducci št. 36)

Matteo German & Comp.

je pred kratkim odprta in na novo opremljena. Preskrbljena je z najraznovrstnejimi in okusnimi pijačami in likerji najboljših tu- in inozemskih tovarn, kakor tudi

nastavljenim pivom prvih tovarn.

Šipe, postavljene v delo po smernih cenah.

Volodi Gitmed

ulica Rapicio št. 4 (vogal Giulia št. 17)

PRODAJALNICA

steklenih šip v veliki izbiri. — Poreč'an, lončevine, kuhinjske potrebščine iz Sežane in pločevine itd.

Trgovina s pohištvom Peter Jeraj Trgovina s pohištvom

ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine

Pohištvo od navadne do najfineje vrste in po jako nizkih cenah.

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in blač

Najfineje blago.

Cene čudovito nizke!

Pozor na :: naslov

VINKO SKERK, Trst ulica Acquedotto 15

Ima 3-krat na dan svež kruh. Veliko izbora bliskot in bombonov za čaj. — Moke iz najboljših mlinov. Bombone iz čokolade in napolnjene z najfinjšimi likerji. Sprejema naročila za vsakovrstne torte in krokanke, ter dovaja vse na dom in franco. Dezertna vina v butilkah in raznovrstne likere. Veliko izbora predmetov za božično drevo po niski ceni.

Podružnica ulica Miramar št. 9

Svoji k svojim!

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke

A. Fonda, Trst

31 — ulica Barriera vecchia — 31

SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

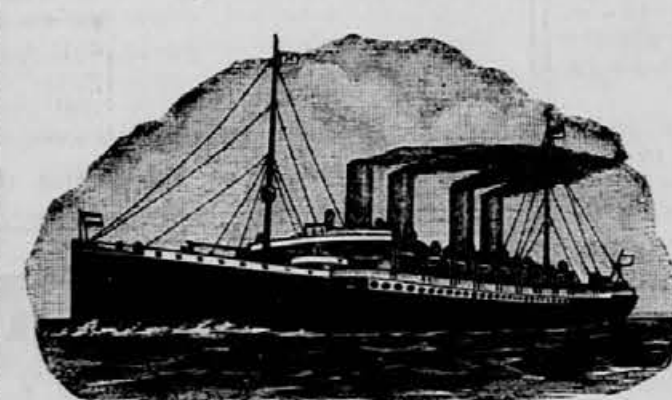
Pohištvo in tapetarije v bogati izbiri, neprekosljive glede solidnosti in elegancije

(naslednik G. Dalla Torre Giacomo Macerata ulica dell' Acquedotto 3 ulica Chiozza 7, ulica del Toro 1. Cene, ki so splošno priznane za ugodne.

Parobrodna družba

Severno-nemški Lloyd-Bremen

:: (NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v Nov York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires, kakor tudi po pristaniščih južne Azije. Avstralije itd. itd.

Parobrodi nemškega severnega Lloydja: 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema vijakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vežbanje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 201 manjših parobrodov. Vsega skupaj 440 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom, ki preplujejo ocean v 5-6 dneh.

470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Cene nizke, hrana dobra.

Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE

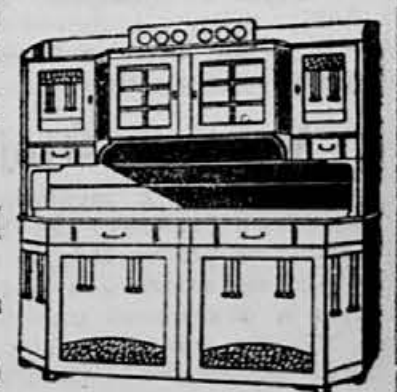
Glavni zastopnik v Trstu Piazza Giuseppina 1.

TELEFON šte. 20-68.

Patentiran divan-postelja MACHNICH

Okoli radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljanjem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami. Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.

Skladišče najfinejega in solidnega pohištva

v modernem slogu. — Popolne sobe.

Lastna delavnica za vsakovrstno tapetirarsko in olepševalno delo.

ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario šte. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità šte. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

deželne gledališča, gospa Markiza Ružička-Sirozzi. Da je dohod te slavne Hrvatske umetnice vzbudil v Puli splošno zanimanje, je posebi umetno. Na sobotni predstavi drame „Zavičaj“, kakor tudi v nedeljski salonski drami „Vlastnik Talionica“ igrala je glavno vlogo. Gledališčna dvorana in galerije so bile čisto polne, posebno pa v nedeljo, natičeno polne puljske elite kakor tudi priproste naroda. Meji dostojanstveniki smo opazili tudi poveljnika vojnega pristana, ekselencio vice-admirala Ripperja. — Da bi napisali primerno in pristojno oceno nastop in igre te slavne umetnice, to je nam nemogoče, ker nam je peró presirovašno, preslabotno. — Najboljša kritika je bilo občinstvo samo, kajti vsled, ko se je umetnica prikazala, bila je obsipana viharimi ovacijami. Splošno je bila sodbda, da kaj tako dovršenega, tako res naravno umetnega, še nismo videli in čuli.

Na nedeljski predstavi izročil je umetnici starosta „Sokola“ g. Lacko Križ s primernim nagovorom krasen srebrni venec kakor dar hvaležnih puljskih Hrvatov. Meji urnebeanimi živio-klici, ploskanjem in mahanjem z rokami, zahvalila se je do srca ginjena umetnica, rekši, da ne pozabi nikdar na trenutke, preživele me svojim dobri in rodoljubnim narodom v Puli in je zaklicala: na veselo svidenje! Ob istej priliki je bil tudi vsem ostalim umetnikom izročen mal dar.

Po predstavi je bil sestanek v čitalniški prostorih, kjer je gospod Lacko Križ napisal umetnici in vsem ostalim vrlim umetnikom. Izrazil jim je hvaležnost Slovanov v Puli in zaklical: na skorajšnje svidenje! Zahvaljal se je ravnatelj g. Marković, a za njim več drugih umetnikov. Vsi so poudarjali, da v Puli niso pričakovali toliko navdušenja in toliko rodoljubja. Tudi oni so nam zaklicali: na zopetno veselo svidenje!

Od kar je odšlo iz Pule toh priljubljeno „Hrvatsko prim. gledališče“, nastala je nekakša praznina. Ali mi se danes nasmemo na spominu na umetniški užitek, ki nam ga je nudila ta vrla gledališčna družba. Zatorej jim kljubemo, ne pozabite zopet priti med njih, med katerimi ste bili tako navdušeno vsprejeti, meji puljske Slovane!

Koncem ne moremo kaj, da bi ne naredili opazke na račun gotovih gospodov, ki kaj radi prihajajo na naše — plese, meji tem ko so se na teh umetniških predstavah — z malimi izjemami — odlikovali se svojo nezavestnostjo. Kolikor nam je znano, do danes še ne obstoja pravilnik ali predpis, ki bi zabranjeval čutiti se svojim rodnom, ako je tudi kedo zlezal v uniformo. Vsa čast pa našim vrlim mornaričnim in vojaškim svečnikom, ki so se vsi brez izjeme vdeleževali vseh danih umetniških predstav!

Odprto pismo c. kr. okrajnemu glavarstvu v Kopru. Prejeli smo: Brez vednosti občine Roč, brez vednosti tuksjskih členov zdravstvene komisije okrožja Roč-Buzet, ne da bi se izrecno zahtevalo poznavanje hrvatskega jezika in samo v italijanskim listih je to c. kr. okrajno glavarstvo razpisalo mesto občinskega zdravnika za hrvatski občini Roč in Buzet.

Vprašanje: zakaj tako? Kako je prišlo do tega, da nista občini Roč in Buzet, oziroma zdravstveni odbor okrožja Roč-Buzet razpisal to mesto, ne pa c. k. okrajno glavarstvo?!

V Roču, 30. dec. 1907.

Občinarji,
ki morajo plačevati dotičnega zdravnika.

Vesti iz Kranjske.

Zakon o belokranjski železnici je celotno sankcioniral.

Tvrška Maks Samassa v Ljubljani je kupila c. kr. dvorno livarno zvonov Petra Filzerja v Dunajskem Novem mestu in bo to podjetje vodila iz Ljubljane. Nedavno je Samassova tvrška kupila tudi šinsko tovarno zvonov in je na to ustavila delo te tovarne.

Tuji v Ljubljani. Meseca decembra 1907 je prišlo v Ljubljano 2919—825 manj nego prejšnji mesec in 53 manj nego v istem mesecu lanskega leta.

Vesti iz Štajerske.

Trgovina z mešanim blagom v lepem kraju (letovišče) na Spodnjem Štajerskem je na prodaj. Hiša je dvonadstropna in s stanovanji pripravnimi za letovišarje. Pridemu in značajnemu trgovcu nudi se prilika si vsvariti lepo prihodnost. Pojasnila daje „Slov. trg. društvo v Celju“.

Nesreča v planinah. Na božični praznik sta se podala nek Breskofski in njegov prijatelj Beranek na pot na Schneeburg. Prišla sta do pol 6. zvečer na Kaiserstein ter sta hotela od tod na drugi vrh imenovan Klosterrappen. Megla je bila gosta. Beranek je šel naprej, Breskofski za njim. Beranek je začel nenekrat klice na pomoč, šel nazaj, pa ni videl in ne opazil nič več; o prijatelja ni bilo ni sledi. Zdrknil je čez skalovje v globokino. Beranek je šel do kočice nazaj, da bi od tam šel iskat ponesrečenca. Radi megle je bilo to nemogoče. Našli so Breskofskega še le v petek o poludne mrtvega v Bockgrabnu.

Nov polk. Ustanovi se na novo štajersko koroški gorski topničarski polk.

Gospodarstvo.

Vinska kupčija

se je zadnji čas na Goriskem nekoliko zboljšala. Prišlo je več trgovcev z vinom z Dunaja in iz Češkega. Vipavsko vino plačujejo po 30 do 36 K, brisko pa po 33 do 36 K hektoliter. Vino, ki ni vrelo na tropinah in ima blede barvo, plačujejo za dve kroni dražje, nego drugo vino. Prav trdega vina pa nečejo ti kupci niti imeti.

Razne vesti.

Eksplozija na rimski borzi. V poslopiju rimske borze je dne 31. decembra eksplozija plina, vsled česar se je podrla steklena streha. Ranjenih je bilo več borzijancev. Vrtar borze je večeraj za ranami umrl v bolnišnici.

Mezgođa grofa Leva Tolstega. Grof Lev Tolstoj je pred nekoliko dnovi na sprejemu padel s konja. Konj je stopil v jamo pokrito s snegom, vsled česar je vrget jezdeca se sebe, ki si je zvinil levo roko. Kočijaž Tolstega, ki je kmalo potem prišel mimo, je ranjenca odvedel domov.

Kultura v Abešiniji. Abešinija se v kulturnem pogledu čim dalje bolj razvija. Nedavno je cesar Menelik izdal dekret, s katerim je bilo ustanovljeno prvo ministerstvo po evropskem vzorcu. Vsek minister dobi po enega evropskega svetovalec, ki bo imel čast državnega predsednika. V prestolnici je zgrajen velik dvonadstropni hotel z evropskim komfortom. Razna tega se gradijo tudi železnice.

Zastrupljeni milijonar. Sorodniki umrlega milijonarja Urizzeanu so ogradili njegovo vdovo oblastino, da ga je zastrupila. Urizzeanu je volil svoji 20-letni ženi, ki jo je poročil star 72 let, vse svoje nad 20 milijonov frankov veliko premoženje, sorodnikom pa le 60.000 frankov.

Žrška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma šte. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto kron	30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Tvrška z lesom EMILIO SEGRÉ

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori šte. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzeria šte. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Velika zaloga volnenih pogrinjal

: Prešitih pogrinjal lastnega izdelka

Specijaliteta

volne in žime za žimnice.

Vse to se dobi pri

Josip-u Wollenigh, Trst

ulica Malcanton šte. 12.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 347. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 347

Filijate v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za ČIŠČENJE in SHRAMJEVANJE PREPROG "VACUM-CLEANER".

Točna postrežba in nizke cene.

MALI OGLASI.

Prodaja se pohištvo na tedenske ali mesečne obroke. Naslov pove „Inseratni oddelk Edinosti“.

Lep prostori magazin s posarno, se po nizki ceni v sredini mesta takoj lahko odda. Naslov pove „Inseratni odd. Edinosti“.

Vittorio Valdevit

Delavnica pohištva v modernem kroju

za sobe in kuhinje.

deluje pripravljeno za prodajalce (v zgradbi in dolo za stavbo

TRST - ulica Valle št. 8.

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremovljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Grosada šte. 5, Trst (Vogal ulice Punta del Forno).

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in po 6. in po 7. pop

Edvard Beresák

Trst ulica Giorgio Vassari št. 14

(prej Androna dell' Olmo)

Nova velika tovarna slanin

in klobas po jako zmernih cenah

Prodaja na debelo in drobno sledeče specijalitete

Presswurst po kraje. 68 kg
Jetrne klobase 10 kos
Crodighini 72 kg
Kranjske klobase 72 kg
Kuhani salami (brunsvski) 76 kg

Pošiljate po vsej deželi po pošt. povzetju.

Virgilio Cisilino

TRST, ulica Barriera vecchia 4

Velika izbira

igrač. drobnarin, srajc, ovratnikov, zapestnic, ovratnic, parfimov itd. po konkurenčnih cenah.

+ „OLLA“ +

priznan kakor najboljša in neprekinjena vrsta vseh gumijevih hidrantov in podstavkov in ribnih meturjev

OVELETA GARANCIJA

M. Gál - Trst, Corso 4.

Posiljate po gl. št. 2, 3, 4, 5.

Delavnica pasov, knjiž. pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, berin, gel in bilet, triganter, na gl. št. 2 naprej.

Telesmeri za vročice K. 2, nav. K. 50.

Namizna vina

ISTRSKI TERAN stotink 72

PRITSNI VIŠKI OPOLO 80

V.s. facon burgundec, specijaliteta trvrke po stot. 90 liter

v steklenicah od 30 litrov naprej.

Refošk (Izola) steklen. K 2

Asii spumante F.lli Cora 4

Velika izbira španskih vin.

Skladišče vina, Trst ul. SS. Martini 11

TELEFON šte. 1471.

: : Mehanična delavnica : :

avtorizovana za napeljavo vode in plina

GUIDO SAMBO

Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Fichler.

GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom

in specijalne plošče na izbero.

Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za

Anorjovo luč, mrežo in ovi.

Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih zvočnikov, vso mehanično delo.

Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 8

(vogal Torrente) Alla Città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke

zostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh

raznih paletoz. Obleke za dom in delo. Delavke

obleke. Tirolski loden. Nepremovljivi plašči (pristav

angelski). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih

ovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši

modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Giuseppe Ciaravino

Trst, ulica del Toro šte. 10

Velika zaloga vina

iz posestev gospoda G. PICCOLI v Monjažu

Pravo pristno vino brez ponarejanj.

Uzorci brezplačno na dom.

Poskusi brezplačno.

Andrej Gulič

Trst, ulica Farneto šte. 12

vogal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetarji

lastnega izdelka.

SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle al. temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo

stolice, obošal in divanov vsake vrste in velikostii

Preskrbi se popolno opravo za prenočišča

po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.

HOTEL BALKAN

78 est. elektr. razsvetljava, št. kopaln. Cene zmorne.

HOTEL BALKAN